

Projekt Kras-naše spoločné dedičstvo

Miestne akčné skupiny MAS Moravský kras o.s. a Občianske združenie KRAS spolupracujú od roku 2010. Projekt spolupráce LEADER Kras-naše spoločné dedičstvo propagáciou málo známeho kultúrneho dedičstva rozvíja bohatstva a identitu oboch krasových oblastí. Inovátivným prvkom projektu je spoločný marketing kultúrneho dedičstva krasových oblastí, ktorý má potenciál postupného rozvoja tohto modelu aj do iných európskych krasových oblastí v nadväzujúcich projektoch a aktivitách. Výstupmi projektu sú: spoločná štúdia marketingu kultúrneho dedičstva krasu, filmový sprievodca po objektoch a prvkoch kultúrneho dedičstva krasu, webová flash prezentácia so všetkými časťami sprievodcu, informačný leták, spoločné festivaly, seminár Archeologické a historické pamiatky v krase a tvorba produktov vidieckeho cestovného ruchu, seminár Regionálna gastronómia v krase a tvorba produktov vidieckeho cestovného ruchu.

Hlavným cieľom projektu je nielen oživiť vidiecky cestovný ruch, ale aj prehlbiť spolupatričnosť miestnych obyvateľov s regiónom. Sú to totiž miestni obyvatelia, ktorí dávajú regiónu tvár a práve taký si ho aj návštevníci budú pamätať.

Slovenský kras

Slovenský kras patrí k najväčším a najtypickejším krasovým územiám v strednej Európe. Na ochranu vzácnych lokalít chránených druhov rastlín, živočíchov i vzácnych krasových javov bola táto oblasť vyhlásená v roku 1973 za chránenú krajinnú oblasť. Dňa 8. marca 2002 bol Slovenský kras vyhlásený za národný park. Možno tu obdivovať množstvo chránených prírodných útvarov, chránených prírodných pamiatok a chránených nálezísk. V roku 1995 boli vybrané časti krasového územia na slovenskej a maďarskej strane zapísané na zoznam svetového prírodného dedičstva UNESCO pod názvom Jaskyne Aggteleckého a Slovenského krasu.

Miestna akčná skupina Občianske združenie KRAS vznikla v roku 2006 a pôsobí na území 19 obcí s celkovou rozlohou 354,41 km² a s počtom obyvateľov 11 734.

Rozvojová vízia miestne akčné skupiny Občianske združenie KRAS:

Územie pôsobnosti Občianskeho združenie KRAS do roku 2025 bude územím so stabilným podnikateľským zázemím, vybudovaným hlavne na využitie miestnych zdrojov, s jednotnou regionálnou značkou, s kvalitným životným prostredím, upraveným vzhľadom obcí, využívajúcim svoj prírodný, kultúrny a historický potenciál, s rozvinutou agroturistikou a novými komfortnými ubytovacími zariadeniami, reštauráciami a komplexnými službami.

Moravský kras

Moravský kras je územím s najdlhšou históriou speleologického, archeologického a paleontologického výskumu krasu v Európe. Chránená krajinná oblasť Moravský kras pokrýva najcenejšie časti krasu a bola vyhlásená v roku 1956. Pre tento krajinný celok sú typické krasové plošiny so závrťami, hlboké žľaby s tiesňavami, ponory a vyvierajúce vodné tokov, priepasti a množstvo jaskýň. Mnohé jaskyne sú archeologickými lokalitami.

Miestna akčná skupina MAS Moravský kras o.s. vznikla v roku 2006 a pôsobí na území 58 obcí s celkovou rozlohou 580,09 km² a s počtom obyvateľov 63 885.

Rozvojová vízia miestnej akčnej skupiny MAS Moravský kras o.s.:

Moravský kras je vidieckou oblasťou, kde podnikanie vytvára nové pracovné miesta a príležitosti pre miestnych obyvateľov a nepoškodzuje prírodné, kultúrne a historické dedičstvo. Poľnohospodárstvo sa podieľa na starostlivosti o kultúrnu krajinu. Kvalitná infraštruktúra vytvára podmienky pre všetky aktivity. Jedinečné prírodné, kultúrne a historické dedičstvo sa kreatívne využíva v prospech trvalo udržateľného rozvoja. V regióne sa využívajú obnoviteľné zdroje energie, udržuje a obnovuje sa kultúrno-historická identita a tradície za podpory miestnych obyvateľov.

Cestovateľský sprievodca: Kras v príbehoch

Len málo turistických oblastí ponúka tak unikátne spojenie historických pamiatok s množstvom prírodných zaujímavostí a bohatým kultúrnym životom, ako práve Slovenský a Moravský kras. Pred návštevníkom sa tu otvára úchvatný pohľad na kraj plný ponorných riek, podzemných dómov, priepastí a bielych skál, ktorých drsná krása sa prelína s pestrosťou a krištáľovou čistotou prírody. Svoju pečať mu však už po stáročia vtlačujú aj ľudia, ktorí v ňom žijú a svojím umným dielom výrazne ovplyvňujú ráz krajiny. Okrem jaskýň tu človek môže nájsť tradičné dediny, tradičné remeslá a veľa historických pamiatok. Kras je od všetkých ostatných hôr a chránených území odlišný - a nie je to v kráse či v krajinnom pôvabe, ale v tajomstve. Človek tu vždy váha medzi túžbou ukázať a túžbou neprezradiť. Tunajší ľudia sa s vami radi zastavia a porozprávajú. Sú družní, ale pustia cudzinca len na okraj svojho sveta, ďalej je mlčanie. O niektorých

veciach sa predsa s cudzincami nehovori.

Kedysi dávno sa okolo ohňa vo vlhkom chlade jaskyne chúlila skupinka ľudí. Hádám mali dobrý deň a v ohni sa škvarili kvapôčky tuku z pečeného mäsa. Možno sa im ale nedarilo a polotmou sa nieslo škvrkánie hladných žalúdkov. Vchod do jaskyne bol zahradený veľkým balvanom a za ním číhala noc oživajúca praskaním vetvičiek, nárekom lovenej zveri a našlapovaním mäkučkých labiek šeliem. Vonku nebezpečenstvo a smrť, vo vnútri teplo a spoločnosť. Znepokojujúce zvuky ňuchania okolo jaskyne a škrabanie pazúrov bolo treba prehlušit - praskanie dreva v plameňoch k tomu nemohlo stačiť. A tak si začali rozprávať príbehy.

Kedysi dávno sme pri rozprávaní príbehov sedávali pri ohni. Dnes stačí si sadnúť k počítaču. Prostredníctvom cestovateľského sprievodcu vám budeme rozprávať príbehy. Od tradičných remesiel, cez gastronómiu, historické pamiatky, rozprávky a povesti a poľnohospodárstvo až k tradičným slávnostiam a zvykom.

Budeme vám rozprávať príbeh posledného pravého gemerského zvonkára Jaroslava Bastýura zo Silice, Marie Pytelové z Kotvrdovic ktorá už od mladosti obratne sieťuje a behom pár minút urobí rukavicu, Lajosa Mezeia zo Silickej Brezovej ktorému pastieri prezradili výrobu palíc a mnohých ďalších.

Ľudia z krasu sú sami nejakým krasom s ponornými tokmi a neznámymi hĺbkami. Prezradia vám niektoré tajomstvá krasu a ukážu vám Slovenský a Moravský kras taký, aký je.

Filmového cestovateľského sprievodcu po Slovenskom a Moravskom krase a elektronické verzie všetkých výstupov projektu nájdete na:

**www.maskras.sk
www.mas-moravsky-kras.cz**

MAS Moravský kras o.s.
Sloup 221
679 13 Sloup
Česká republika
e-mail: masmk@seznam.cz
www.mas-moravsky-kras.cz

Občianske združenie KRAS
Čsl. Armády 478
049 11 Plešivec
Slovensko
e-mail: kancelaria@maskras.sk
www.maskras.sk

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka: Európa investujúca do vidieckych oblastí

KRAS - NAŠE SPOLOČNÉ DEDIČSTVO